

Kursrapport avseende Examensarbete för Kandidatexamen våren 2017 i

Företagsekonomi, inkluderande de tre inriktningarna, Redovisning & Revision, Bank & Finans samt Internationellt Företagande och Marknadsföring

Sven-Olof Yrjö Collin

Här beskriver och kommenterar jag, som varande kursansvarig, kursen och dess utfall. Först kommer en beskrivning, med kommentarer, av kursen och dess utfall. Därefter kommer studenternas kvantitativa och verbala utvärdering.

Kursen

Kursen startade med 140 studenter och 70 grupper, och avslutades med 62 grupper.

	Antal studenter	Antal startande grupper	Antal avslutande grupper	Andel avslutande grupper
RR	70	35	29	82,9%
BF	42	21	19	90,5%
IFM	28	14	14	100,0%
Totalt	140	70	62	88,6%

Betygen, efter betygskonferenserna i juni ser ut som nedan. Något mindre än hälften godkändes. Denna godkännandefrekvens finns på många kurser och är därför inte anmärkningsvärd, även om det är aningen nedslående. Jämfört med tidigare år har RR minskat sin godkännandefrekvens, RF och IFM har höjt sin. Två saker måste observeras när man jämför med tidigare år. Detta år användes rotationsprincipen, att handledarkollegiet sätter betygen till skillnad från förra året, då det fanns ett fåtal externa examinatorer. Vi har också varit mer restriktiva med kompletteringsmöjligheter, och därför kallas korrigeringsmöjligheter, dvs avser blott att korrigera, inte att komplettera, dvs addera eller ta ifrån. De många plagiatfallen, som framkommer nedan, påverkar endast till liten grad utfallet, då de flesta här registreras med det betyg de får när de framgångsrikt korrigerat. Dock fanns det uppsatser som hade kunnat få högre betyg, om det inte hade varit för att de brast i respekten för andras intellektuella prestationer.

	Antal UK	Antal G	Antal VG	Andel Godkända	utfall VT16
RR	16	11	2	45%	61%
BF	10	9	0	47%	33%
IFM	6	4	4	57%	49%
Totalt	32	24	6	48%	50%

Ett stort antal plagiat avslöjades genom URKUND-systemet

	Antal plagiat	varav anmälda	Andel plagiat
RR	2		6,9%
BF	4	1	21,1%
IFM	2	2	14,3%
Totalt	8	3	12,9%

I plagiatkontrollen fastnade 8 uppsatser, BF stod för 4 (21% av BF:s uppsatser), RR för 2 (7%) och IMF för 2 (14%). Av dessa skickas 1 från BF och 2 från IMF till disciplinnämnden då det inte går att utesluta att plagiatet avser att förleda examinatoren. Förra året fanns enligt förra årets kursansvarig, inget plagiatfall. Om denna skillnad mellan åren beror på kontrollen eller på förekomsten, kan inte sägas. Dock finns det indikationer på att både förekomsten ökar och kontrollen skärps i Sverige, vilket leder till fler disciplinfall. Jag har inte skärpt min kontroll. Därför kan jag säga, att eftersom jag aldrig haft så här många plagiatfall under mina 33 yrkesår, är årets 14 studenter (av 114, dvs 12%) anmärkningsvärda i sin brist på respekt för intellektuell prestation. Information om plagiat har getts i studiehandledningen och i kurslitteratur, men det räcker uppenbarligen inte för att skapa respekt för intellektuella prestationer. Jag kommer att åtgärda detta genom vad jag brukar göra, men inte gjorde detta år, nämligen att inför helklass visa en bild som säger vad plagiat är, och sedan ta en video av bilden och alla deltagare, vilket sedan kan användas som bildbevis på att studenten på intet sätt kan sväva i tvivel om att man skall respektera andras arbete.

Handledarkollegiet har bestått av två professorer, en docent, fem doktorer, fem doktorander och en adjunkt. Således har 57% av kollegiet genomgått forskarutbildning, och 36% är underkastade forskarutbildning. En doktorand, som introducerades i fjol, fick förtroende till självständig handledning detta år. Utfallet var mycket gott, både på studentutvärderingar och vad som kan ses genom uppsatserna. En adjunkt gavs en introduktion i handledning genom att vara vid sidan om på två uppsatser.

En rik mängd av lektioner har erbjudits, samtidigt har en parallellkurs getts i statistik och en i akademiskt skrivande. Det är en unik fokusering, som borde ge ett starkt stöd för uppsatsverksamheten. Man kan rimligen inte anse att den låga godkännandefrekvensen är ett tecken på denna aktivitets misslyckande, utan lika gärna kan man undra, hur den hade varit utan dessa insatser.

En not kan här tillföras, då en student i kursutvärderingen efterlyste mer undervisning i statistik. Samtidigt uppgav den studenten sin insats till 20 timmar i veckan. Eftersom detta är självständigt arbete och på heltid, hade studenten 20 timmar i veckan på att lära sig statistik. Istället för att ägna sig åt inläring på egen hand, var studentens attityd att inte lära sig, utan den hjälplöses önskan att få hjälp. Därför skall vi vara vaksamma över lektionerna, så att de inte riskerar att vagga in studenterna i självald lättja och hjälplöshet, där förväntan är att skolan skall mata studenten med det studenten behöver, utan att studenten ens själv inser vad den behöver. En student, enligt den personen som här refererats, är en maskin som högskolan fyller med instruktioner, och som utför dem med samma intellektuella skärpa som en mekanisk såmaskin. Inläring och att tänka själv måste framkomma tydligt i vår verksamhet.

Totalt har kursen förbrukat 3277 timmar. Det är en mycket omfattande och dyr kurs, i termer av pengar den förbrukar, i termer av arbetstid den förbrukar, och inte minst, mätt som

energiförbrukning hos lärare och studenter. På ett sätt är det rimligt, då det är den avslutande och krönande kursen på ett treårigt akademiskt program. Det är också platsen där akademi skall synas mest tydligt, dvs där lärare och studenter möts i ett gemensamt intresse, att fullgöra en av akademins främsta målsättningar, att skapa ny kunskap.

	Timmar	Andel
Problematisering	44	1,3%
Metodlektioner & workshops	74	2,3%
Språk & presentation	379	11,6%
Handledning	1907	58,2%
Examination	386	11,8%
...varav Betygskonferens och tredje läsning	64	2,0%
Supporthandledning	56	1,7%
Utbildningssupport	5	0,2%
Gamla uppsatser: Examination	24	0,7%
Gamla uppsatser: dispenshandledning	42	1,3%
Kursansvar & administration	360	11,0%
Totalt	3277	

Speciellt bör noteras att de nya inslagen, problematisering och rotationens uttryck genom betygskonferens kostar 3,3%, samtidigt vet jag inte vad de ersätter. Noteras skall att 1,7% av resurserna går åt till att ersätta handledare som understödjer andra handledare utöver det som kan anses som kollegialt. Denna insats har dock inte varit tillräcklig, vilket studentutvärderingen tydligt indikerar. Gamla uppsatsers dispenshandledning, dvs handledning som medgetts p g a att tidigare handledare inte fullgjort sin plikt, kostar 1,3% av budgeten. Det synes inte så mycket, men notera då att handledarna redan fått betalt, varför detta är helt onödigt kostnad, tillkommen p g a att det finns handledare som inte gjort sitt arbete. Detta hoppas jag som ansvarig ha minimerat genom mina ageranden. Språk & presentation förbrukar 11,6% vilket är en ansenlig del för en kurs i företagsekonomi. Det är dock ett trovärdigt uttryck för institutionens strategi, att göra studenterna, inte bara anställningsbara, utan också utvecklingsbara.

Presentationerna genomfördes, på vanligt sätt, med styrka och god förmåga av studenterna. En tämligen god närvaro visade att studenter kan visa respekt för både personer och institutioner, bara de ges möjlighet att förstå hur man visar respekt. Tack alla deltagande studenter, för era presentationer, och för er närvaro.

Efter presentationen avslutades programmet med ceremonin i kyrkan, där studenterna jublade så högt att taket lyfte. Ett mycket värdigt uppförande och deltagande. Ett mycket värdigt avslut. Slutligen, sista kvällen med gänget, den avslutande middagen på slottet, där tre tal gavs, där de andra inriktningarna förödmjukades med stor skicklighet och på ett så elegant sätt att varje oförskämndhet blev en hjärtlig kram och ett gott skratt. Sällan har väl så många blivit så utskrattade, och känt sig så omtäckta.

En av nyheterna för året på kursen var rotationsprincipen, dvs att medbedömare hämtas från handledarkollegiet. Avsikten är att främja en inlärande kultur, där vi lär av varandra, på det att man höjer kompetensen i handledarkollegiet och blir mindre beroende av ett fåtal. En följd av rotationsprincipen är betygskonferenserna, där handledare och medbedömare möts för att

fastställa betyg. Avsikten är att betygskonferensen skall befrämja kompetenshöjning och utvecklande av gemensamma normer. Man kan kalla detta för harmonisering, för enhetliggörande av normer, som kommer att leda till ökad jämlikt handledande och betygssättning.

Några intermezzon måste nämnas i kursrapporten, eftersom de skall bli föremål för åtgärder, i den mån jag har inflytande nästa år.

Jag beslutade att alla enkäter och intervjuguider skulle gås igenom av erfarna forskare, utvalda utifrån deras forskningsmeriter inom metoderna. Skälen var två, 1.) att försäkra att saker inte lämnar Hkr som vi inte kan stå för, dvs ett märkesskydd, samt 2.) att ge återföring till både studenter och handledare, då studentgruppen och handledaren kan fastna i sitt eget tänkesätt. Detta ledde dock till debatt och slutligen till argumentation som kröntes av uttrycket att det var 'att trampa på tårna'. Då jag höll föreläsningar i Ferrara, och därför inte var på plats och kunde med styrka försvara mitt beslut, beslöt jag att dra tillbaka beslutet och ge handledarna fria händer att avgöra vad deras studentgrupper skickade ut. Jag finner det anmärkningsvärt att fullständigt normalt akademiskt arbete, dvs att kritisera för att utveckla, uppfattas som att 'trampa på tårna'. Det är också anmärkningsvärt att en åtgärd som borde ses som en försäkringsinstans, sågs som misstroende, ja, hart när som ett övergrepp. Och slutligen, mest anmärkningsvärt, att man inte såg granskningen som ett utmärkt tillfälle till inlärning, med tanke på att allt detta utspelar sig på en akademisk anstalt. I detta sammanhang kan tilläggas att jag fick önskemål att hålla min 'klick'-övning för samtliga studenter. Klick-övningen är mitt sätt att snabbt få in de studenter jag handleder på SPSS-tekniken. Jag höll övningen med nästan fullsatt sal. Till min stora överraskning kom inte de handledare som uttryckt önskemål om övningen, och inte heller de handledare som har problem med statistik, och vars grupper får hjälp av andra handledare. Här gavs möjlighet att utveckla sin kunskap, för att kunna hålla övningen själv med sina studenter i framtiden, men ingen handledare utnyttjade tillfället. Givetvis kan man inte förvänta sig att alla handledares kalendrar råkade vara tom på den tidpunkten som jag råkade välja, Men att alla handledare hade samma blockering i sin kalender, håller jag för otroligt. Slutsatsen är att det finns arbete att utföra för att uppgradera den akademiska ideologin av kritik och lärande. Jag hävdar en ideologi av ständigt lärande och kritik. Lärande är inte förbehållet studenten. Kritisk är inte förbehållet handledaren. Jag fortsätter att envetet plädera för att alla kan lära sig, alla kan ge kritik, alla kan få kritik.

Det andra anmärkningsvärda var att jag, som handledare, från fler grupper än en, men absolut inte från majoriteten, fick inskick som var mycket illa förberedda, t ex med tabeller där siffrorna inte befann sig på samma rad och med variabelnamn som var obegripliga. Jag är mycket oerfaren med sådan brist på respekt och hänsyn gentemot handledare. Jag lät grupperna veta att de brast i respekt och agerade på ett oacceptabelt sätt. Några grupper bad om ursäkt, andra kommenterade det inte. Jag kommer att ta upp detta med lärarkollegiet för att säkerställa att alla lärare är tydliga i vad vi menar med respektfullt bemötande.

En handledare har lämnat kommentaren att det behövs koordination i kraven och förväntningarna på statistikdelen i uppsatsen, där det finns variationer mellan handledarna, och, mer allvarligt, mellan handledarna och Pierre, vår statistikhustomte, gemenligt kallad vår statistikpizza. Det är sant att koordination krävs, men den sker delvis redan idag, genom interaktion mellan handledarna. Dock, när den interaktionen inte sker, uppstår tomrum. Ett

alternativ, som alltid uppkommer i dessa fall, är upprättande av checklistor. Sådana är emellertid aldrig utan tolkning och de tenderar ändock att vara inflexibla. Koordination måste därför ske kontinuerligt, genom att handledarna diskuterar varhelst de träffas, samt genom förberedande möte inför kandidatseminariet, och i betygskonferensen.

En annan kommentar uppkommer kring förhållandet där en handledare stimulerar studenter till avancerade analyser, som de dock inte lyckas fullständigt med. Att det finns olika förväntningar hos handledare och medbedömare kan i förstone framstå som en brist, då vi skall ha samma krav. Å andra sidan, med den typen av standardisering blir systemet oerhört förändringsobenäget, där 'riskabla,' innovativa engagemang motverkas. Säkrast är att hålla sig till en lista av krav på metoddelen, där man klickar av sitt utförande och sedan noga aktar sig för att addera ytterligare. Det blir, som man säger i revisionsvärlden, viktigare att göra rätt saker, än att göra saker rätt, och det är viktigare att göra det som är ålagt, än ta risken med att göra något som inte är ålagt. Det finns två vägar: 1. Handlingsstyrningens byråkratiska styrning, att göra checklistor, eller 2. Premisskontrollens sociala styrning, att normer utvecklas i gruppen. Den första är väl i linje med strömningar kring dagens avprofessionalisering, medan den andra betonar professionalismen och den professionella kåren. Svårigheten är att hålla sig på bägge vägarna, men med en tydlig betoning på professionalismen.

Studentutvärderingen

114 studenter, av 121, besvarade enkäten som sådan, dock inte alla frågor. Det ger 94% svarsfrekvens. Den fördelade sig på RR:96%, BF:84% och IFM: 100%. Sven-Olof Yrjö Collin and the gang tackar studenterna!

Av nedanstående tabell framgår att 48% av de svarande var kvinnor, genomsnittsåldern var 23 år, med liten avvikelse, och att 93% har svenska som modersmål. Fördelningen på programmen är att Redovisning & Revision har hälften av platserna, medan de andra inriktningarna nästan delar jämnt på den andra hälften. Kursen får 5,5 som omdöme, vilket kan framstå som högt. Men med tanke på att handledarna som handledare får i genomsnitt 6,0, inses att kursen kan förbättras. Planeringen av kursen får precis godkänt, men det kommer sannolikt av att kursen ges samtidigt som en annan kurs, vetenskaplig metod II, och att kursen har andra moment, som akademisk skrivande, och att den ligger på våren och p g a karaktären med självständigt, alltid medför att studenter hamnar i tidsnöd.

	n	Medel- värde	Median	Std.avvik	Min	Max
Kvinna	112	,480	,000		0,0	1,0
Ålder	109	23,320	23,000	2,4500	21,0	38,0
Modermål svenska	109	,930	1,000		0,0	1,0
Redovisning & Revision	113	,500	0,000		0,0	1,0
Bank & Finans	113	,280	0,000		0,0	1,0
Internationellt Företagande o M	113	,220	0,000		0,0	1,0
Kursomdöme	114	5,520	6,000	,9050	2,0	7,0
Kursinnehållet	114	5,420	6,000	1,0210	2,0	7,0
Planeringen av kursen	114	4,820	5,000	1,3450	2,0	7,0

Studenternas omdöme av handledarnas handledning och tillgänglighet, samt medbedömarens förmåga att vara ordförande vid mellan- och slutseminarium redovisas i tabellen nedan. Vis av tidigare erfarenheter, brukar handledarens handledningsförmåga och tillgänglighet vara starkt korrelerat. I några fall är det inte det, vilket kan komma av att handledarens kompetens inte är i paritet med de krav som studentgruppens ämne, framför allt empiriska metod, ställer. Det har framför allt varit brister i kompetens i kvantitativa metod som sannolikt avspeglas i en del handledares omdöme. En annan notering som kan göras, är att de som är handledare på flera inriktningar, kan få lägre omdöme. Dock samvarierar omdömet negativt med antalet studentgrupper en handledare har. I den mån vi vill säkerställa förutsättningar för att en handledare skall vara uppskattad av sina studenter, skall vi därför sannolikt se till att de inte har för många grupper. Att en handledare däremot handleder på fler inriktningar än en, är däremot en styrka och en möjlighet för kompetensuppbyggnad, och leder också till att inriktningarna blir mindre personalkänsliga.

	n	Medel- värde	Median	Std.avvik	Min	Max
Pernillas handledning	8	7,000	7,000	,0000	7,0	7,0
Pernillas tillgänglighet	8	7,000	7,000	0,0000	7,0	7,0
Sven-Olofs handledning	17	6,120	6,000	0,8570	5,0	7,0
Sven-Olofs tillgänglighet	17	6,350	6,000	0,7020	5,0	7,0
Timurs handledning	10	6,900	7,000	,3160	6,0	7,0
Timurs tillgänglighet	10	7,000	7,000	0,0000	7,0	7,0
Elins handledning	6	5,670	5,500	1,2110	4,0	7,0
Elins tillgänglighet	6	5,830	6,000	1,1690	4,0	7,0
Nellies handledning	8	7,000	7,000	,0000	7,0	7,0
Nellies tillgänglighet	8	7,000	7,000	,0000	7,0	7,0
Zahidas handledning	8	7,000	7,000	0,0000	7,0	7,0
Zahidas tillgänglighet	8	7,000	7,000	,0000	7,0	7,0
Jennifers handledning	10	5,100	5,000	,8760	4,0	6,0
Jennifers tillgänglighet	10	4,500	4,000	1,6500	3,0	7,0
Eva Gs handledning	9	4,220	5,000	1,9220	1,0	6,0
Eva Gs tillgänglighet	9	5,220	6,000	2,1670	1,0	7,0
Eva Ls handledning	4	5,500	5,500	1,2910	4,0	7,0
Eva Ls tillgänglighet	4	5,750	6,000	1,5000	4,0	7,0
Marinas handledning	5	6,800	7,000	,4470	6,0	7,0
Marinas tillgänglighet	5	7,000	7,000	,0000	7,0	7,0
Karins handledning	15	5,930	6,000	1,3870	2,0	7,0
Karins tillgänglighet	15	6,070	6,000	1,1630	3,0	7,0
Lisas handledning	6	7,000	7,000	,0000	7,0	7,0
Lisas tillgänglighet	6	7,000	7,000	,0000	7,0	7,0
Helénes handledning	3	6,000	6,000	1,0000	5,0	7,0
Helénes tillgänglighet	3	5,670	5,000	1,1550	5,0	7,0
Manuschs handledning	5	3,000	2,000	2,0000	1,0	6,0
Manuschs tillgänglighet	5	3,400	3,000	1,1400	2,0	5,0
Pernilla semordförande	9	6,220	6,000	,6670	5,0	7,0
Sven-Olof semordförande	11	5,910	6,000	1,0440	4,0	7,0
Timur semordförande	22	6,090	6,000	,9710	3,0	7,0
Eva G semordförande	8	6,130	6,500	1,1260	4,0	7,0
Elin semordförande	5	5,000	5,000	,7070	4,0	6,0
Nellie semordförande	7	6,000	6,000	1,0000	5,0	7,0
Jennifer semordförande	8	5,000	5,000	,7560	4,0	6,0
Zahida semordförande	7	6,140	6,000	,6900	5,0	7,0
Karin semordförande	5	6,400	7,000	,8940	5,0	7,0
Heléne semordförande	2	6,500	6,500	,7070	6,0	7,0
Marina semordförande	8	6,630	7,000	,5180	6,0	7,0
Lisa semordförande	5	6,000	6,000	1,0000	5,0	7,0

Innehållet på kursen (se nedan), förutom handledning får varierade omdömen. Metodlektionerna får 4,7, med hög varians. Det förefaller märkligt då metodlektioner kan

sågas vara att curla studenter, ty i ett självständigt arbete, ankommer det på studenterna själva att bilda sig i metod. Men metodundervisningen är ett uttryck för Hkrs ambition och hängivenhet till att lära studenterna att vara kritiska, dvs att finna gränserna för utsagors giltighet. Dock kan frågan om metodlektionerna missförstås och inkludera omdömen från den parallella kursen, Vetenskaplig metod. Språkhjälpen får mycket hög uppskattning, vilket är glädjande. Vi lever i ett verbalt landskap, varför vi är övertygade att våra studenter inte blir bara anställningsbara, utan utvecklingsbara genom att de stöds i sin språkliga utveckling. En hög varians kommer sannolikt från olikheter hos de inblandade språklärarna.

Notera antalet respondenter på Mock-presentation. På grund av förbiseende från min sida, där enkäten delades ut på slutseminariet och togs in samma dag från de flesta, borde ett omdöme om Mockpresentationen inte kunna ges eftersom den hölls dagen efter enkäten samlades in. Detta kan därför sägas vara en reliabilitetsfråga där kanske minst 50 studenter var villiga att uttala sig om något de inte visste något om.

	n	Medel- värde	Median	Std.avvik	Min	Max
Metodlektionerna	112	4,710	5,000	1,5680	1,0	7,0
Mellanseminariet	114	5,940	6,000	0,9890	3,0	7,0
Språkverkstaden	112	5,610	6,000	1,6510	1,0	7,0
Språklärarnas hjälp	113	5,600	6,000	1,4240	1,0	7,0
Mock presentationen	58	5,570	6,000	1,2860	1,0	7,0
Pierres statistikhjälp	89	5,630	6,000	1,5980	1,0	7,0
Administration och service	110	5,660	6,000	1,0740	2,0	7,0
Socialt klimat	113	5,660	6,000	1,0740	2,0	7,0

Nedanstående tabell innehåller en liknande reliabilitetsfråga, då jag frågar om lärandemålen är uppfyllda. Jag tror inte det är så många studenter som har lärandemålen så levande, att de kan bedöma dem. Därför får den frågan mer bedömas som att beröra kursen som sådan, och därmed likna kursomdömet ovan. Två frågor kring effekterna av kursen sticker ut på ett glädjande sätt. Högst genomsnitt får förståelse av fältets kunskap, och därefter kritisk attityd. Jag tar mig friheten att tolka det som att de erfar att de lärt sig mycket akademisk kunskap i fältet och att de utvecklats i sin förmåga att tänka. Lägst får stimulansen till vetenskap, vilket är rimligt då flertalet inte är här för att lära sig vetenskapandet. Studenterna är inte riktigt fullständigt nöjda med sina förkunskaper, vilket sannolikt berör empirisk metod. Däremot är man mycket nöjd med sin insats.

Slutligen, tidsuppskattningen är 44,7 timmar i genomsnitt. Den siffran skall inte tolkas som precis. Den skall snarare ses som ett kvantitativt mått på insatsen. Den kan jämföras med de 53 timmar studenter på förra terminens magisterkurs i Företagsstyrning uppgav. Jag tror inte att det finns en skillnad i insats på 9 timmar, däremot en betydande skillnad i insats.

	n	Medel- värde	Median	Std.avvik	Min	Max
Uppfyllande lärandemål	111	5,770	6,000	1,0840	2,0	7,0
Stimulans vetenskap	114	5,240	5,000	1,3590	1,0	7,0
Stimulans egna studier	114	5,610	6,000	1,2450	1,0	7,0
Stimulans kritisk attityd	114	6,130	6,000	,8470	3,0	7,0
Förmåga lösa problem själv	114	5,970	6,000	1,0680	1,0	7,0
Förståelse av fältets kunskap	113	6,150	6,000	,8890	4,0	7,0
Stimulera personlig utveckling	114	5,990	6,000	0,9450	3,0	7,0
Utveckla kommunikativ förmåga	112	5,710	6,000	1,0010	2,0	7,0
Tillräckliga förkunskaper	112	4,950	5,000	1,3810	1,0	7,0
Förbättra din yrkesförmåga	112	5,380	6,000	1,2820	2,0	7,0
Nöjd med din insats	112	6,200	6,000	1,0030	3,0	7,0
Hur många timmar per vecka	107	44,780	45,000	11,8560	15,0	84,0

Korrelationsobservationer

Jag genomför korrelationsanalyser, både bi-variata och multi-variata. Och här finns några av dessa resultat.

Bi-variata analys

Antalet timmar man lagt ner är svår att uppskatta, men sannolikt korrelerar antalet timmar med verkliga antal timmar. Om så, då arbetar studenter mer, ju mer tillgängliga vissa handledare är, om studenterna har svenska som modersmål, om de tillhör RR, men negativt om de tillhör BF, om de värderar språkhjälpen och Pierres hjälp högt, och de ser sin personliga utveckling, kritiskt tänkande, och problemlösningsförmåga som öka p g a kursen. Tillfredsställelse med sin egen insats är också positivt korrelerad med antalet timmar. Däremot är inte förkunskaperna korrelerade, dvs antal timmar är inte en kompensation för dåliga förkunskaper.

Multivariat analys

I en modell där de oberoende variablerna är kön, ålder, moderspråk och fördjupning, framkom några antydningar till resultat. Språkverkstaden och språkstödet var signifikant mindre uppskattad av BF relativt RR, medan de med svenska som språk mer uppskattade språkhjälpen.

Lärandemålen uppnåddes mer de med svenska som språk, och RR uppnådde dem mer än BF. Samma resultat uppnåddes med 'Problemlösning', 'tillfredsställelse över sin egen insats', samt timmar spenderade på kursen som beroende variabel.

Inriktningarna skiljer sig således åt, där RR och de med svenska som språk är mer nöjda med kursen och sig själva och har lagt ner mer tid på kursen, medan BF är mer missnöjda och mindre arbetande.

När man lägger till tillfredsställelse med handledarens handledning, blir resultaten desamma, men handledartillfredsställelse blir också positivt korrelerat med timmar arbetade. Kausaliteten är inte helt klar, men det går i alla fall inte att utesluta att en handledare som uppskattas som handledare av studenterna, förmår dem att arbeta mer.

Studentkommentarer på studentutvärderingen

Studenterna fick verbalt tillföra synpunkter på kursen. I detta avsnitt sammanfattar jag min läsning av studentkommentarerna med detta typsnitt, och *i detta typsnitt ger jag min kommentar och slutsats*

Språkverkstaden kunde vara frivillig, blott för de som behöver den eller önskar den. Man kunde ha motsvarande handledning, dvs ett möte med en språklärare där man kunde gå igenom alla gruppens frågor kring språk och form.

Co kommentar: Språkverkstaden är mycket uppskattad. En student kommenterade med att detta är första gången studenter får riktad undervisning och kritik på språket. Det upplevda behovet av språkhjälp är dock varierande, vilket ger varierande betyg på momentet. Individuell handledning kan övervägas.

Osäkerhet kring hur statistik skall presenteras i uppsatsen

Co kommentar: Själv är jag överraskad att studenter läser så många artiklar, men lyckas undvika att se att det nästan finns en standard hur man presenterar statistiska analyser. Men vi kan ge några exempel på goda presentationer.

Osäkerhet skapas genom att olika handledare säger olika.

Co kommentar: Här skulle jag vilja veta vad det avser, ty är man på kandidatnivå bör man klara av att kritiskt och självständigt hantera utsagor. Men avser det sådant som jag själv var med om, huruvida man skall ange citattecken eller ej, så kan jag förstå att det är irriterande och osäkerhetsskapande. Men alla handledare kan inte veta allt, och nu vet jag mer om citattecknets användande p g a språklärarens undervisning av mig.

The deadline is a deadline, gäller bara studenter men inte lärare

Co kommentar: Nej, deadline är dödens linje...well, i stort sett. Men lika för lärare och student, ingen skillnad, för vi gör det här tillsammans. Men glöm aldrig den stora saken i livet, att det är viktigt med principer, men livets stora gåta att hantera är, när det är rätt att bryta mot principer. Men den gåtan gäller studenter såväl som lärare.

Pressat med metodkursen samtidigt

Co kommentar: Vi vet det, men vi vet också de kommentarer en tidigareläggande av kursen ger, om vi bara hade fått kursen när vi behövde den. Så detta är det minst onda. Däremot kan vi se över kursens innehåll så att det ger ytterligare hjälp till själva uppsatsen (men minns att kursen inte är till för uppsatsen, utan för studentens framtida yrkesliv).

Handledare varierar i engagemang och i statistikkunskap, vilket skapar orättvisa.

Co kommentar: Detta är den allvarligaste och mest frekventa kommentaren i weakness-fältet. Den drabbar kursen och mig som kursansvarig hårt! Ingen handledare är den andra lik. Vi är

alla olika. Men! Engagemang och kompetens måste, om inte vara lika, så uppnå tröskelvärden. Och dessa tröskelvärden skall vara som våra betygskrav, höga. Genom rotationen och två bedömare på varje uppsats försöker vi uppnå likvärdighet i betygssättning. Men eftersom varje grupp endast får en handledare, blir det en risk för variation som är så stor att den skapar orättvisa, vilket många studenter vittnar om.

En uppenbar lösning är selektion, att blott de handledare som har stort engagemang och tillräcklig kompetens engageras på kursen.

När det gäller engagemang finns blott selektion som lösning, att man inte använder handledare som visat brist på engagemang. Den lösningen kommer att användas.

Vad avser kompetensen finns mer varierad uppsättning lösningar till hands. En lösning är att de handledare som saknar viss typ av kompetens, inte allokeras till grupper som kommer att behöva den bristande kompetensen. Problemet med den lösningen är att det är svårt att förutsäga kompetensbehov innan uppsatsen har fått sitt syfte och metod. En annan lösning, så uppenbar för en högskola som lever på att utbilda, är att utbilda lärarna till en gemensam nivå. Lärarna har, inom sin tjänst, kompetenstid, vilket är arbetstid avsedd för utbildning, forskning och administration, som kan användas för en riktad kompetenshöjning. Givetvis är det så, för att vara frank, att en forskarutbildad lärare borde vara som en snickare. Vem anställer en snickare som blott kan slå med hammaren? Vi kräver av en utbildad snickare att den kan använda både skruvmejsel och hammare. En snickare som bankar in en skruv med hammare vill man inte använda. Sedan kan man ha visst överseende med de snickare som är mästare med hammare. Men de använder man bara på saker som berör spik. En handledare, speciellt den som är forskarutbildad, skall klara bägge huvudtyperna av empiriska metoder på kandidatnivå.

Avslutande kommentar

Min avslutning är två saker. En som jag som kursansvarig kan påverka. En som jag inte kan påverka.

Den jag inte kan påverka är skillnaderna mellan inriktningarna. Den syns i antal timmar studenter lägger ner, och betygsfördelningen. Budskapet går då till inriktningsansvariga, att reflektera över dessa skillnader, och att de tre tillsammans, vidtar åtgärder för att likställa inriktningarna i så stor utsträckning som är möjligt.

Den som kan påverkas är olikheterna hos handledarna, där högre grad av likhet måste uppnås. Hur det uppnås, får ske i interaktion med institutionsledningen och potentiella handledare, men där selektion och utbildning är två givna metoder. Att ge alla så liknande förutsättningar som möjligt, är en självklarhet för en institution som hyllar, närhet, engagemang och utveckling.

Kristianstad den 16 juni 2017

Sven-Olof Yrjö Collin